

PROGRAMA
FEBRER
MAIG 2020
MUHIBA MUSEU D'HISTÒRIA
DE BARCELONA

Activitats destacades

Barcelona *flashback*

Barcelona i l'aigua

La història en femení

Harry Walker: lluita obrera i veïnal

Cent anys de la Prosperitat

Vil·la Joana, cruïlles literàries
i festa Verdaguer

Dia Internacional dels Museus 2020

Arquitectura, interiors i identitat social

Reinventar el museu de la ciutat.
Sessió VII

Sis quadres de Josep Bernat Flaugier
al MUHBA

El gran vermut del Park Güell

Música al Palau Reial Major

Casal d'estiu

Centre de Recerca i Debat

Espais i relats

Barcelona *flashback*

Kit d'història en 100 objectes

Barcelona *flashback* és una síntesi experiencial radicalment innovadora en les formes de mostrar i situar la trajectòria de Barcelona, amb un mètode de lectura històrica interrogativa d'objectes, arquitectures i paisatges i amb nous programes ciutadans.

Barcelona *flashback* és, alhora, una proposta educativa, i és també un projecte de recerca internacional sobre el *kit* mínim de coneixement i consciència urbana que un museu de ciutat del segle XXI ha de proporcionar, en pro de la democràcia i del dret a la ciutat.

Barcelona *flashback* s'inscriu de ple en els plans del MUHBA com a museu de ciutat del segle XXI, en l'horitzó de la reforma de la Casa Padellàs com a casa de la història de Barcelona, nucli de la xarxa d'espais patrimonials del museu per tota la ciutat.

Visites comentades

Dissabtes 14 de març, 18 d'abril i 23 de maig, a les 11.30 h. 5 €. Amb reserva prèvia.

BARCELONA EN UNA HORA
BARCELONA IN ONE HOUR
MÈTODE DE LECTURA HISTÒRICA
METHOD OF READING HISTORY
MEMÒRIES URBANES
URBAN MEMORIES
BCN & EUROPA

Barcelona i l'aigua

Al voltant del Dia Mundial de l'Aigua se celebra a Barcelona l'AiguArt. El MUHBA hi col·labora amb la programació de tres itineraris:

La Casa de l'Aigua de la Trinitat. Conductes, dipòsits i comportes

Visita a les dues cases que formen part del sistema de subministrament d'aigua de llevant de la ciutat: l'estació elevadora de la Trinitat Vella i el dipòsit de la Trinitat Nova, així com les conduccions que les connecten entre si i amb la ciutat.

21/3/2020, 11 i 12.30 h. Gratuïta. Amb reserva prèvia.

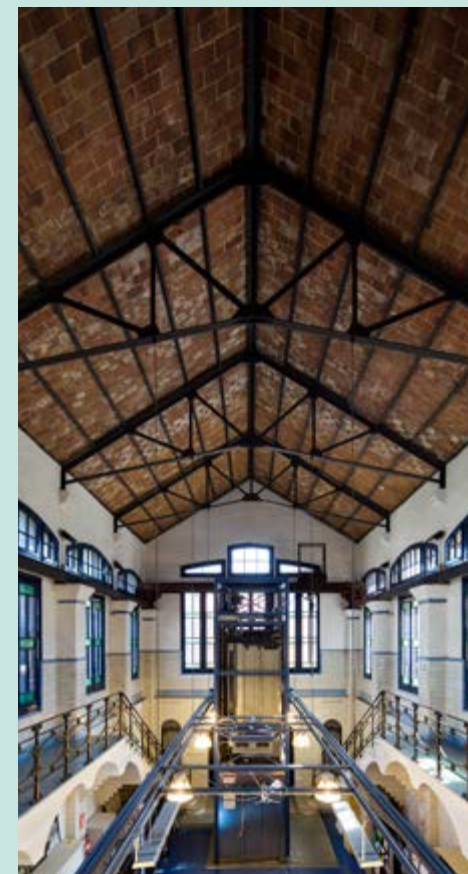
De Montcada a Barcelona. L'aigua a llevant de la ciutat

Recorregut a peu, a càrrec de **Manel Martín Pascual**, des de Montcada i Reixac fins a la Trinitat Nova, seguint el curs de l'aigua i visitant les instal·lacions que el fan possible. Es visiten la mina i els pous del Museu de Montcada, el Rec Comtal, el MUHBA Casa de l'Aigua de la Trinitat Vella i la Casa de l'Aigua de Trinitat Nova. Amb la col·laboració del Districte de Nou Barris

22/3/2020, de 9 a 13 h. 5 €. Amb reserva prèvia.

L'aigua a Barcino. Una qüestió de pendants

A Barcino es van construir aqüeductes, dipòsits d'aigua, cisternes, pous i canalitzacions que feien arribar l'aigua a tots els punts de la colònia. La ciutat estava dotada de fonts, termes públiques i una xarxa de clavegueres.

L'itinerari recorre les restes arqueològiques de diferents infraestructures relacionades amb l'aigua.

22/3/2020, de 10.30 a 12.30 h. 2 €, amb motiu de l'AiguArt. Amb reserva prèvia.

La història en femení

Barcelona: ciutat, història i memòria en femení

L'experiència, el saber i el pensament d'algunes de les moltes historiadores que diuen i escriuen història de les dones entren en diàleg en aquest seminari, tot eixamplant la memòria de la ciutat de Barcelona. Al voltant de tres blocs temàtics diferents es dialogarà i es donarà a conèixer com s'han deixat de banda paradigmes historiogràfics patriarcals, com s'han creat paraules que diuen la història en femení, com s'han descobert fonts que narren experiències de dones diverses —desplaçades dels mandats de cada època— i com s'ha aprofundit en la seva anàlisi, i es mostraran els camins que han recorregut aquests estudis dins i fora del món acadèmic.

Coordinació científica: **Patricia Martínez i Àlvarez**

5 i 6/2/2020. MUHBA Plaça del Rei, Sala de Martí l'Humà. Entrada gratuïta. Amb reserva prèvia.

100 pioneres catalanes

Presentació del llibre d'**Antoni Gelonch**. Edita: Viena Edicions

Recull dels pensaments de cent dones que han reflexionat sobre l'art, el procés creatiu i el paper de les dones en la producció artística. Des del segle XIX fins als nostres dies.

5/3/2020, 19 h. Sala de Martí l'Humà. Entrada gratuïta

Dones i rereguarda

Un itinerari que ressegueix els espais de treball productiu, els espais de cures i els espais de lluita política protagonitzats per dones durant la Guerra Civil. Un recorregut que posa en valor el paper de la rereguarda i la important contribució de les dones. Des de les xarxes teixides per afrontar les necessitats d'una ciutat assetjada per la fam i els bombardejos, fins a les organitzacions polítiques femenines que van sumar esforços a la revolució i a la resistència antifeixista. Inclou la visita al Refugi 307 del Poble-sec.

7/3/2020 i 16/5/2020, d'11 a 13.30 h. 8,50 €

Vedettes i milicians. El Paral·lel i el barri del Poble-sec durant la Guerra Civil

Un itinerari que situa el Refugi 307 en el seu context, el barri del Poble-sec durant la Guerra Civil, i remarca la seva relació amb el món del teatre i la cultura popular del Paral·lel. Inclou la visita al Refugi 307.

14/3/2020, d'11 a 13.30 h. 8,50 €

Harry Walker: lluita obrera i veïnal

El tros de terra on el 1954 s'instal·la l'empresa automobilística Harry Walker sintetitza el bo i millor del passat de Barcelona: una història de desafiament, d'abnegació i de lluita. També de frustracions i d'esperances derrotades, de propostes que dibuixaven futurs alternatius al nostre present que no es van arribar a complir. Però res d'allò pel que s'ha lluitat es perd per sempre, les divuit hectàrees de l'antiga fàbrica Harry Walker ho mostren clarament.

La Catalunya urbana està plena de petites Harry Walkers: d'espais aconseguits en contra dels interessos particulars i que, a través d'una lluita que es perd en el temps, s'han posat al servei de la majoria.

El juny del 2017 activistes i veïns de la Prosperitat van reanomenar aquell espai plaça de les Treballadores i Treballadors de Harry Walker. Un canvi que, com tants d'altres en el passat, fou assumit per l'Ajuntament de Barcelona, que

el va incloure en la revisió del nomenclàtor del maig del 2018. Un reconeixement que assumeix que sense lluita no hi ha futur.

L'exposició *Harry Walker: obrers i veïns en lluita* és itinerant, i fins al dia 1 de març la trobarem al Centre Cívic Lleialtat Santsenca (c. Olzinelles, 31) on es pot visitar de dilluns a divendres, de 10 a 22 h, i els dissabtes de 10 a 14 i de 16 a 22 h.

Visita comentada a càrrec del comissari **Joan Gimeno**. 29/2/2020, 12 h. Gratuïta. Amb reserva prèvia.

Del 2 al 15/3/2020: l'exposició es podrà visitar a la marquesina de la Via Júlia. Metro línia 4, Via Júlia.

Visita comentada a càrrec del comissari **Nestor Bogajo**. 7/3/2020, 12 h. Gratuïta. Amb reserva prèvia.

Des de finals de març: MUHBA Oliva Artés.

Cent anys de la Prosperitat

Taller de memòria històrica

La Comissió del Centenari de la Prosperitat 1919-2019, de Nou Barris, i el Museu d'Història de Barcelona programen un cicle de tallers amb l'objectiu d'apropar-nos a la història del barri al llarg dels seus cent anys d'existència i a la seva relació amb la història de Barcelona.

El taller es compon de cinc sessions:

Els inicis del barri, amb José Luis Oyón, Jordi Sánchez i Mercè Abeya. 6/2/2020

Vida associativa en els anys vint, la República i la Guerra Civil, amb Ferran Aisa, Neus González i Joan Catafal. 13/2/2020

Els temps de l'Ajuntament franquista, amb Jaume Fabre, Josep Maria Montaner i Ramon Guasch. 20/2/2020

Les lluites veïnals, amb Marc Andreu, Lurdes Ponce, Rosa Miró i Andrés Naya. 27/2/2020

Els barris i els ajuntaments democràtics, amb Carles Prieto i Albert Recio. 6/3/2020

Vegeu-ne el programa específic i consulteu el web.

Gratuït. Amb reserva prèvia

Casal de Barri de la Prosperitat
Pl. Àngel Pestaña, s/n, 19 h

Vil·la Joana, cruïlles literàries i festa Verdaguer

Barcelona, cruïlla de circuits literaris perifèrics

Seminari coordinat per: **Bernat Padró, UB**

Les revistes culturals a l'Europa d'entreguerres van desenvolupar una tasca sense precedents de difusió de literatures estrangeres, en un esforç multilateral per a la visualització de la diversitat europea. Les literatures minoritzades, oprimides o en situació de precarietat institucional van comprendre que la seva reivindicació era més viable a través de circuits perifèrics que no pas pel reconeixement dels centres culturals hegemònics. Barcelona va participar de manera activa amb les seves revistes en la circulació de les literatures perifèriques.

Vegeu-ne el programa específic i consulteu el web.

8/5/2020, de 9 a 14 h. Aula Joan Maragall, Facultat de Filologia, UB

9/5/2020, de 9 a 14 h. MUHBA Vil·la Joana

Festa Verdaguer

Del 16 de maig, dia del naixement del poeta a Folgueroles, al 10 de juny, data de la seva mort a Vallvidrera, té lloc la Festa Verdaguer.

Paraules i sons de Barcelona. Itinerari literari per la ciutat dels segles XIX i XX

Amb una tria de textos interpretats per **Gemma Sangerman** i l'acompanyament al clarinet d'**Oriol Romani**.

Àngel Guimerà, Joan Salvat-Papasseit, Mercè Rodoreda, Joan Maragall, Tomàs Garcés o Montserrat Roig són alguns dels autors protagonistes d'aquest recorregut literari.

10/5/2020, 12.30 h. MUHBA Vil·la Joana. 5 €. Amb reserva prèvia.

Lluís Soler diu *Canigó*

El poema *Canigó* de Jacint Verdaguer, a mig camí de la història i la llegenda, canta l'origen de la nació catalana. És una obra literària fundacional, un cant a la pàtria que forma part de l'imaginari col·lectiu de tots els catalans.

L'actor i rapsode **Lluís Soler** s'ha encarregat de treballar el text i de resumir en un miler els més de quatre mil versos de què consta el poema.

17/5/2020, 12.30 h. MUHBA Vil·la Joana. 5 €. Amb reserva prèvia

La Festa Verdaguer s'allarga fins al 10 de juny, amb itineraris, recitals i conferències, i es clourà amb un concert de **Roger Mas** cantant Verdaguer. Consulteu la programació al web del MUHBA.

Dia Internacional dels Museus 2020

El dissabte 16 de maig, amb motiu de la **Nit dels Museus**, els centres del MUHBA obriran les portes de 19 a 1 h de la matinada. Per a més informació, consulteu el web.

Visita al centre de col·leccions del MUHBA a la Zona Franca

El centre obre les portes i ofereix una visita comentada.

18/5/2020, sortida en autocar a les 10.30 h de la ronda Universitat, 11. De 10.30 a 12.30 h. 2 €. Amb reserva prèvia.

El cas Verdaguer

Visita comentada i taller a càrrec de **Pau Llonch**. La poesia de Jacint Verdaguer i el rap. La visita guiada a les sales dedicades al poeta es fixarà en el Verdaguer més crític amb la realitat social de la Barcelona del segle XIX i en la reacció censoradora del poder. En la segona part de l'activitat els assistents s'endinsaran al món del rap com a forma artística i altaveu de denúncia. El sentit, la forma i la musicalitat d'alguns dels textos de Verdaguer esdevindran font d'inspiració per crear noves rimes i nous ritmes.

Activitat adreçada al públic escolar. 18/5/2020. MUHBA Vil·la Joana

Arquitectura, interiors i identitat social

Direcció: **Paolo Sustersic**

Dins dels estudis del MUHBA sobre l'habitatge, s'inicia ara un cicle sobre l'habitatge humil al llarg del segle XX dedicat als interiors domèstics de les classes populars, com a lloc on es projecten les mirades de la indústria, la política, l'arquitectura, el disseny, el gust i la cultura popular. És un camp de recerca fonamental per detectar tendències, canvis, tensions i contradiccions més àmplies, amb una mirada especialment rellevant cap als rols d'homes i dones en la vida diària vistos des de la casa. En el període proposat, l'habitatge passa de ser considerat una despesa per a la producció a ser vist com un espai de vida digna, un benefici del *welfare state* i també una operació especulativa, promogut per privats o per entitats vinculades a moviments polítics i socials interessats a definir models i identitats de classe. Sovint aquestes visions idealitzades tenen poc a veure amb les formes de vida dels treballadors i treballadores, documentades als interiors i promogudes per la cultura popular de consum. Les aportacions de persones expertes d'àmbits diversos com la història i la geografia urbana, l'urbanisme, l'arquitectura i el disseny, el cine i la fotografia, entre d'altres, permetran contextualitzar el projecte museístic de les cases barates del Bon Pastor, en el qual el MUHBA està treballant actualment.

Aquest cicle sobre arquitectura, interiors i identitat social dedicat a l'habitatge de les classes populars constarà de quatre sessions:

1) La classe treballadora i els models de l'habitatge; 2) Teoria i pràctica de l'*existenz minimum*; 3) L'habitatge social a l'època del *welfare state*. I, finalment, 4) Sessió dedicada als processos de temps més recents.

Vegeu-ne el programa específic i consulteu el web.

12/5/2020. Sessió 1: La classe treballadora i els models de l'habitatge (La classe treballadora. Models ideals. Política, arquitectura i habitatge)

Biblioteca del Bon Pastor, c. Estadella, 64, de 16 a 20 h. Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia

Reinventar el museu de la ciutat. Sessió VII

Cap al MUHBA digital

En consonància amb les darreres reflexions sobre la definició i la funció dels museus de ciutat, el MUHBA es planteja com fer un pas endavant en l'aposta per un museu a múltiples escales, reconeixent l'accessibilitat de les noves tecnologies i la multiplicitat d'usos que se'n poden derivar. En aquest seminari es presentaran els projectes de la Carta Històrica de Barcelona i les *Col·leccions en línia*, que tenen la pretensió de posar el patrimoni i els resultats de les recerques a l'abast de tothom. Vegeu-ne el programa específic i consulteu el web.

17/3/2020, de 16 a 19.30 h. MUHBA Plaça del Rei, Sala de Martí l'Humà

Sis quadres de Josep Bernat Flaugier al MUHBA

Presentació i exposició de sis quadres atribuïts al pintor provençal Josep Bernat Flaugier (Lo Martegue, 1757 - Barcelona, 1813), donats per un particular, que enriqueixen les col·leccions del MUHBA. Formaven part d'un cicle dedicat a la vida i el martiri de santa Eulàlia, copatrona de Barcelona.

Flaugier va ser un dels artistes de més relleu a Barcelona entre la fi del segle XVIII i els primers anys del XIX, determinant en la introducció i la difusió a Catalunya de l'estil neoclàssic. Es va especialitzar en pintura religiosa i en la realització de cicles decoratius destinats a embellir algunes esglésies i casals barcelonins aristocràtics, eclesiàstics i de la burgesia fabricant d'indianes.

El MUHBA és un dels museus de referència per al coneixement de l'obra de Flaugier, i aquest potencial

augmenta significativament a partir d'ara amb la incorporació d'aquest conjunt pictòric.

MUHBA Plaça del Rei, Capella de Santa Àgata

Presentació: 13/2/2020, 19 h, a càrrec de **Francesc Quílez Corella** (MNAC)

Exposició: fins al 19/4/2020

El gran vermut del Park Güell

Menjar i viure a Barcelona cap al 1910

Conferències, degustacions, recitals i música, un recorregut culinari pel que menjaven i bevi- en els ciutadans i les ciutadanes de Barcelona entorn de l'any 1910. Per a donar a conèixer una nova perspectiva sobre les menges barce- lonines i un patrimoni alimentari que està en procés de recerca i restitució gastronòmica.

Cuina, teatre i modernitat, 1888-1919

Conferència a càrrec d'**Eva Saumell**

13/05/2020. MUHBA Casa del Guarda del Park Güell, 19h. Gratuïta

Degustació, recital i música

24/5/2020. Pati de l'Escola Baldori Reixac, de 12 a 14 h. 6 €. Amb reserva prèvia.

Consulteu al web altres activitats del MUHBA al Park Güell.

Música al Palau Reial Major

Concert a la Capella de Santa Àgata

Un tast de música sacra i profana de l'anomenat Segle d'Or espanyol que de ben segur ja va sonar al Palau Reial Major de Barcelona. S'escoltarà música de la cort com la que es recull als cançons d'Uppsala i Torí, i música litúrgica de Tomás Luis de Victoria interpretada per joves de quinze a vint anys de l'escola d'educació musical Musicant de Barcelona i la Schola Pueri Cantores de la catedral de Granada, dirigits per **Laia Santanach** i **Héctor E. Márquez**.

1/3/2020, 18.30 h. 5 €. Amb reserva prèvia

Casal d'estiu

El casal d'estiu **Llegim la ciutat** té l'objectiu d'educar la mirada i donar eines perquè els nens i nenes siguin capaços d'observar i interpretar la ciutat amb la mirada ingènua del foraster, amb l'interès i la curiositat de qui la trepitja per primera vegada. Les activitats proposades ens apropen a la història i el patrimoni de Barcelona a través dels seus carrers, places i edificis. Durant una quinzena, nens i nenes de diferents procedències conviuen amb un únic objectiu: la lectura de l'espai urbà i la seva apropiació.

Del 29 de juny al 10 de juliol de 2020
Escola Àngel Baixeras, c. Salvador Aulet, 22
08002 Barcelona
De 8 a 12 anys

Inscripcions a partir del 25 d'abril
www.estiu.fundesplai.org. Tel. (+34) 93 551 17 68

Es farà una reunió informativa el 15 d'abril a les 18 h al MUHBA.

Centre de Recerca i Debat

Diàlegs d'Història Urbana i Patrimoni

Els Diàlegs d'Història Urbana i Patrimoni constitueixen el format més flexible per explorar idees noves i per comunicar estudis sobre la trajectòria de la ciutat, el seu patrimoni històric-coartístic i les representacions urbanes de Barcelona i altres ciutats.

205. La immigració francesa a l'àrea de Barcelona a l'època moderna (segles XV, XVI i XVII)

Miquel Amengual Bibiloni, historiadore. 10/2/2020

206. El combat per les escoles bressol a Barcelona, 1932-2007

Montserrat Bastardas Porcel, investigadora. 24/2/2020

207. Els instituts de cultura estrangers i la música de avantguarda a Barcelona sota el franquisme

Helena Martín-Nieva, La Salle - URL. 9/3/2020

208. Maleida, 1882: l'aventura de Jacint Verdaguer a l'Aneto

Projecció de la pel·lícula i debat amb la participació d'**Albert Naudin**, director, i **Bernat Gasull**, escriptor. 23/3/2020

209. El vademècum de la ciutat: París i Barcelona en les guies i descripcions urbanes: 1750-1920

Carmen Rodríguez Pedret, UPC. 6/4/2020

210. La gestió de l'Ajuntament de Barcelona republicà (1931-1936)

Alexandre Solano Budé, UB. 20/4/2020

211. El règim jurídic de la desamortització i la seva pràctica a Barcelona: el cas del convent de Sant Josep, mercat de la Boqueria (1586-1853)

Elena Roselló i Chérigny, historiadora del dret, UPF. 4/5/2020

212. Barcelona en reconstrucció: espais públics de postguerra. Ubertura de l'avinguda de la Catedral (1939-1958)

Rana Alhussin, investigadora. 18/5/2020

MUHBA Plaça del Rei, Sala de Martí l'Humà. 19 h. Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

Diàlegs al Park Güell

La urbanització del Marquès de Marianao i el park del Comte Güell: conflicte de formes, conflicte social
Mireia Freixa, UB, i **Mar Léniz**, arquitecte. 15/4/2020

Cuina, teatre i modernitat, 1888-1919
Eva Saumell, filòloga i actriu. 13/5/2020

MUHBA Casa del Guarda del Park Güell. 19 h. Gratuïts. Amb reserva prèvia al web del MUHBA. Places limitades. Amb la col·laboració de B:SM

Cicle de conferències

Ciutats per pensar Europa

Coordinació científica: **Antoni Martí Monterde**, UB

Aquest cicle de conferències vol documentar i reflexionar sobre el paper de ciutats que, des de situacions de com-

plexitat de vegades semblant, però sovint molt més marcada que la de Barcelona, aporten un llegat de preguntes sobre Europa que convé tenir present per pensar també la nostra ciutat, en tant que ciutat amb una clara vocació europeista. Hi intervindran: **Joan Benesiú**, escriptor; **Antoni Martí Monterde**, UB; **Teresa Rossell**, UB; **Àlex Matas**, UB; **Tomàs Meinhardt**, UB, i **Maria Patricio Mulero**, Universitat Tolulouse - **Jean Jaurès**.

17 i 24/4/2020 i 15, 22 i 29/5/2020, de 17 a 19 h. MUHBA Vil·la Joana, ctra. de l'Església, 104 (Vallvidrera).

Formació

Relats urbans. Teoria i pràctica de l'itinerari històric

El curs ofereix formació especialitzada per a la ideació i la interpretació d'itineraris urbans, amb l'objectiu de mostrar nous mecanismes de descoberta i presentació dels actius històrics i patrimonials de Barcelona. Més informació a: museuhistoria.bcn.cat

Jornades i seminaris

Barcelona: ciutat, història i memòria en femení

Coordinació científica: **Patricia Martínez i Àlvarez**, UB

Vegeu-ne el destacat.

5 i 6/2/2020, de 15.30 a 20.30 h i de 16 a 20.30 h. MUHBA Plaça del Rei, Sala de Martí l'Humà

Cent anys de la Prosperitat

TALLER DE MEMÒRIA HISTÒRICA

Vegeu-ne el destacat.

6, 13, 20 i 27/2 i 6/3/2020. Casal de Barri de la Prosperitat, pl. Àngel Pestaña, s/n

Literatura comparada: perspectives des de Barcelona

IV SIMPOSI DE LITERATURA COMPARADA A CATALUNYA

Coordinació científica: **Antoni Martí Monterde**, UB

Els principals crítics literaris a Catalunya –especialment a Barcelona– es caracteritzen per la dimensió internacional i cosmopolita en els seus escrits i per una actitud profundament comparatista, però sense sotmetre's a les pautes marcades oficialment des de les càtedres del comparatisme.

Vegeu-ne el programa específic i consulteu el web.

12, 13 i 14/2/2020, de 10 a 14 h. MUHBA Vil·la Joana, ctra. de l'Església, 104 (Vallvidrera)

La cuina de Barcelona en època moderna, segles XVI-XVIII

La riquesa i l'excepcionalitat de les fonts documentals catalanes permet aproximar els sistemes alimentaris moderns en tota la seva complexitat. A través de l'estudi dels llibres de cuina impresos i els receptaris domèstics, eclesiàstics i gremials, s'analitzarà l'evolució dels productes alimentaris, els plats quotidians i festius així com dels seus significats i usos entre dife-

rents classes socials de la Barcelona moderna.

29/4/2020, de 16 a 19.30 h. MUHBA Plaça del Rei, Sala de Martí l'Humà. Gratuït

Barcelona, cruïlla de circuits literaris perifèrics

Vegeu-ne el destacat.

8/5/2020, de 9 a 14 h. Aula Joan Maragall, Facultat de Filologia, UB 9/5/2020, de 9 a 14 h. MUHBA Vil·la Joana, ctra. de l'Església, 104 (Vallvidrera)

Arquitectura, interiors i identitat social

Vegeu-ne el destacat.

12/5/2020, de 16 a 20 h. Biblioteca del Bon Pastor, c. Estadella, 64. Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

Presentacions i publicacions

Proveer Barcelona. El municipi y la alimentación en la ciudad

Mercè Renom, ed. Col·lecció Pòsits. Data i lloc per determinar.

Escolarització a Barcelona, 1900-1970

Celia Cañellas i **Rosa Toran**. Col·lecció Pòsits. Data per determinar.

Barcelona 1969-1979. Els anys decisius en el planejament de la ciutat democràtica

Joan Antoni Solans. Col·lecció Pòsits. Data per determinar. MUHBA Plaça del Rei, Sala de Martí l'Humà

1

Plaça del Rei, Temple d'August i Santa Caterina

Pl. del Rei, s/n; c. Paradís, 10;
pl. Joan Capri (Mercat de Santa Caterina)

¿Com una petita colònia romana arriba a esdevenir
una capital de la Mediterrània?

De la ciutat romana al Palau Reial Major medieval

Visita al MUHBA Plaça del Rei on s'analitza la transformació urbanística de Barcelona des de l'època romana fins a la baixa edat mitjana. **15/2/2020**. 8 € (Amics: 6 €)

L'obertura de la Via Laietana i la creació del barri Gòtic

L'**itinerari** mostra quina era la percepció que es tenia del patrimoni cultural al començament del segle xx, i els debats que hi va haver a l'hora de donar forma a la nova avinguda i monumentalitzar el centre històric amb motiu de la seva obertura. **19/4/2020**. Inici: Plaça del Rei. 8,50 € (Amics: 6 €)

El Palau Reial Major

Visita comentada que recorre els espais que havien format part de l'antic palau dels comtes reis catalans i mostra la transformació de l'antic palau en el Palau Reial Major de Barcelona. **4/4/2020**. 7,50 € (Amics: 5 €)

La Barcelona gòtica, una ciutat en transformació

Itinerari que explica la febre constructiva que transformà la ciutat entre 1291 i 1348. **29/2/2020**. 8 € (Amics: 6 €)

L'aigua a *Barcino*

Itinerari. A *Barcino* es van construir aqüeductes, dipòsits d'aigua, cisternes, pous i canalitzacions que feien arribar l'aigua a tots els punts de la colònia. **22/3/2020**. Inici: pl. del Rei. 2 €

Barcelona *Flashback*. Kit d'història en 100 objectes

Visita comentada a l'exposició. Una síntesi innovadora de la història de Barcelona en cent objectes, un mètode de lectura de la ciutat en clau històrica, i el kit mínim de coneixement i consciència urbana. **14/3/2020, 18/4/2020 i 23/5/2020**. 5 €

La formació d'una capital. La ciutat medieval

Itinerari que parteix del Palau Reial Major per endinsar-se en el sector entorn de Santa Maria del Mar. S'hi explica la configuració espacial i social de la ciutat medieval. **21/3/2020**. 8 € (Amics: 6 €)

Cristianisme, visigots i poder a la Barcelona dels segles IV al VII

Visita comentada a l'exposició i les restes arqueològiques del palau i l'aula episcopal, el baptisteri i l'església de planta de creu grega. **9/5/2020**. 7,50 € (Amics: 5 €)

Porta de Mar, Domus Avinyó, Domus Sant Honorat i Via Sepulcral Romana

C. Regomir, 7-9; c. Avinyó, 15; c. Fruita, 2; pl. Vila de Madrid

Com s'han incorporat els vestigis arqueològics
al patrimoni monumental i al paisatge urbà
de la ciutat contemporània

2

L'habitatge a *Barcino*

Visita conjunta a dues domus que van pertànyer a personatges importants de la Barcelona romana. La Domus Avinyó, que data del segle i dC, destaca pel ric conjunt de pintures de sostre i paret. La Domus Sant Honorat, construïda al segle iv, conserva el jardí central i habitacions pavimentades amb mosaics policroms geomètrics. **26/4/2020**. Inici: MUHBA Domus Sant Honorat. 8 € (Amics: 5,50 €)

Barcino / BCN

Itinerari. Un viatge d'anada i tornada entre *Barcino* i Barcelona que permet situar el pòsit deixat per la ciutadania romana i l'impacte de convertir les seves restes en monuments. L'**itinerari** recorre la Via Sepulcral Romana, aqüeductes, muralles, el temple d'August i el subsòl del MUHBA Plaça del Rei. **5/4/2020**. Inici: MUHBA Via Sepulcral. 8 € (Amics: 5,50 €)

Dins i fora muralles: poder, higiene i comerç a *Barcino*

Itinerari que parteix del portal de mar de *Barcino* i recorre la muralla romana. **16/5/2020**. Inici: MUHBA Plaça del Rei. 8 € (Amics: 5,50 €)

La porta de mar i les termes portuàries de *Barcino*

Visita comentada a l'entorn de la porta d'accés principal a la ciutat en època romana, i l'evolució d'aquest espai al llarg del temps. **4/4/2020**. Inici: MUHBA Plaça del Rei. 5 € (Amics: 3 €)

El Call

Plta. Manuel Ribé, s/n

Situat on hi havia la casa de Jucef Bonhiac,
teixidor de vels, aborda la trajectòria dels jueus
en la història de la ciutat medieval i el seu llegat
cultural, que ha perdurat fins als nostres dies.

3

Quan el Call era el call dels jueus

Itinerari. Una aproximació històrica a les activitats quotidianes dels segles xii al xiv pels llocs més significatius del Call Major, per acabar als espais on hi havia hagut el Call Menor, al peu del castell Nou. Inclou la visita a les sitges medievals del carrer de la Fruita i al centre MUHBA El Call. **15/3/2020**. 8,50 € (Amics: 6 €)

Vila Joana

Ctra. de l'Església, 104 (Vallvidrera)

Vila Joana és la darrera casa que va acollir l'escriptor Jacint Verdaguer. Malalt, va morir-hi el 10 de juny de 1902. Avui és alhora memorial i Casa de la Literatura.

Verdaguer i Barcelona

Visita comentada al primer pis de Vila Joana, dedicat a Verdaguer i a la Barcelona que trepitjà el poeta i que el plorà i l'homenatjà després de la seva mort. **29/3/2020**. 5 € (Amics: 3 €)

Paraules i sons

Itinerari literari per la Barcelona dels segles XIX i XX a càrrec de **Gemma Sangerman**, actriu, i **Oriol Romani**, clarinet. **10/5/2020**. 5 € (Amics: 3 €)

Vila Joana i la literatura

Visita comentada a la planta baixa de la casa, on s'explica l'evolució de l'immoble: de masia a escola i a museu dedicat a la literatura. **26/4/2020**. 5 € (Amics: 3 €)

4

Park Güell

Casa del Guarda. C. Olot, s/n

La relació entre Gaudí i la Barcelona artística i industrial presentada en el singular edifici de la Casa del Guarda.

Amb reserva prèvia. Amb la col·laboració de B.S.M

Güell, Gaudí i Barcelona. L'expressió d'un ideal urbà

Visita comentada a l'exposició de la Casa del Guarda del Park Güell, un dels pocs exemples d'habitatge modest construïts per Antoni Gaudí. La visita al centre del MUHBA fa èmfasi en la relació entre Gaudí i Güell, entre el parc i la ciutat de Barcelona. **23/2/2020**. 2 €.

Gràcia 1900. L'aparador burgès d'un barri obrer

L'**itinerari** s'inicia al Park Güell, al barri de la Salut, un indret d'esbarjo per a les classes treballadores i alhora un dels territoris escollits per les elits barcelonines a l'hora de construir la segona residència. Un recorregut pels carrers de l'antiga vila de Gràcia, on encara avui podem admirar grans cases del tombant del segle XIX, i on trobem traces dels conflictes i les contradiccions característiques de la metròpoli moderna. **15/3/2020**. 2 €. Inici: porta del Carmel del Park Güell.

Barcelona 1902: urbanitzar la muntanya pelada

L'**itinerari** pel Park Güell on s'explica el procés de construcció i formalització del parc. **16/2/2020 i 10/5/2020**. 2 €. La ruta envolta el recinte monumental del Park Güell però no hi entra.

El Park Güell i Barcelona

Visita a la Casa del Guarda i **itinerari** que ressegueix el procés de construcció i formalització del Park Güell i la seva relació amb la ciutat de Barcelona. **1/3/2020**. 2 €.

5

Fabra i Coats

C. Sant Adrià, 20

La Sala de Calderes de Can Fabra és un espai patrimonial que permet avançar en el coneixement de l'evolució i les funcions del món fabril, tant pel que fa al vessant tècnic com social.

6

Tancat per reformes

Oliva Artés

C. Espronceda, 142-146

A les naus d'aquest espai fabril situat al bell mig del Poblenou es presenten, en clau d'història contemporània, diferents temes sobre la formació i trajectòria de la metròpoli barcelonina.

7

El carrer de Pere IV, espina dorsal del Poblenou industrial

Itinerari per un dels carrers documentats més antics del barri del Poblenou, artèria de l'antic municipi de Sant Martí de Provençals i via d'entrada a Barcelona. **19/4/2020**. Gratuït. Inici: metro L4, parada Bogatell, sortida c. Pere IV

Casa de l'Aigua

Parc de les Aigües de la Trinitat Vella
Torrent de la Perera, s/n

L'abastament d'aigua a la ciutat. Estació de bombatge construïda els anys 1915-1917 per l'Ajuntament de Barcelona.

8

De Montcada a Barcelona. L'aigua a llevant de la ciutat

Visita d'autor a les instal·lacions d'abastament d'aigua de Barcelona des de l'època romana fins a l'actualitat, a càrrec de **Manel Martín Pascual**. **22/3/2020**. Amb motiu del Dia Mundial de l'Aigua i de l'AiguArt 2020. 5 €. Inici: rda. Universitat, 11. Traslàt en autocar.

La Casa de l'Aigua. Conductes, dipòsits i comportes

Visita comentada al MUHBA Casa de l'Aigua a la Trinitat Vella. **1, 2, 8, 15, 22 i 29/2/2020; 1, 7, 14, 21 i 28/3/2020; 4, 5, 18 i 25/4/2020; 2, 3, 9, 23 i 30/5/2020**. Gratuïta

Bon Pastor

C. Barnola, s/n

L'evolució de l'habitatge obrer analitzada en un dels primers polígons de Barcelona en diversos moments del segle xx (1930, 1955, 1980 i 2015).

9

El barri del Bon Pastor

Itinerari pel Bon Pastor a càrrec de l'Associació de Veïns del Bon Pastor. La història del barri des dels seus orígens amb les cases barates, els temps del pare Botella i la trajectòria de les darreres dècades. **23/5/2020**. Gratuït. Inici: església del Bon Pastor

Refugi 307

C. Nou de la Rambla, 175

La defensa ciutadana de Barcelona. Quatre-cents metres de galeries d'un dels refugis antiaeris construïts sota terra durant la Guerra Civil.

10

La defensa activa i passiva de la ciutat. El Refugi 307 i les bateries del turó de la Rovira

Itinerari. Dos espais patrimonials decisius per entendre els plans de defensa activa i passiva de Barcelona durant la Guerra Civil. La resposta de la població, les institucions municipals i els caps militars de l'exèrcit republicà per fer front al terror aeri que va atemorir la ciutat amb gairebé dos-cents bombardeigs. **18/4/2020**. 8,50 € (Amics 6 €). Inici: MUHBA Refugi 307

Vedettes i milicians. El Paral·lel i el barri del Poble-sec durant la Guerra Civil

L'**itinerari** situa el Refugi 307 en el seu context, el barri del Poble-sec durant la Guerra Civil, i remarca la seva relació amb el món del teatre i la cultura popular del Paral·lel. Inclou la visita al Refugi 307. **14/3/2020**. 8,50 € (Amics: 6 €). Inici: av. Paral·lel, 60, davant del Teatre Arnau. Inclou la visita al Refugi 307.

Solidaritat per sobreviure

Visites comentades al Refugi 307. Cada diumenge, visites a les 10.30 (anglès), 11.30 (castellà) i 12.30 h (català). 3,50 €

Dones i rereguarda

Un **itinerari** que ressegueix els espais de treball productiu, els espais de cures i els espais de lluita política protagonitzats per dones durant la Guerra Civil. **7/3/2020 i 16/5/2020**. Inici: MUHBA Plaça del Rei, 8,50 € (Amics: 6 €). Inclou la visita al Refugi 307.

Turó de la Rovira

C. Marià Labèrnia, s/n (Horta-Guinardó)

Barcelona i la seva història recent des del turó, amb l'espai arqueològic de la bateria antiaèria de la Guerra Civil i les barraques bastides a la postguerra.

11

La defensa de la ciutat moderna

Visita. El turó de la Rovira és un mirador natural avançat de Col·serola triat el 1937 per projectar-hi una de les defenses antiaèries més importants de la ciutat. **19/4/2020**. 5 € (Amics: 3€)

La primera balconada de Barcelona. El creixement de la ciutat vist des dels Tres Turons

Itinerari que mostra com els episodis successius de la història de la ciutat han deixat empremta en la primera balconada muntanyosa, la dels Tres Turons, i al Carmel. El recorregut permet gaudir d'una de les millors vistes sobre la ciutat. **24/5/2020**. 2 €

La Barcelona de la guerra i la postguerra. Perspectives des del turó de la Rovira

Visita. Una alçada de 262 metres sobre el nivell del mar i una visió de 360° converteixen el turó de la Rovira en un mirador natural privilegiat. Un emplaçament estratègic per a la defensa de Barcelona durant la Guerra Civil. **23/5/2020**. 8 € (Amics: 6 €)

Altres recorreguts urbans

Barcelona i els indians. Negocis d'ultramar i canvi urbà, 1835-1916

Un itinerari que tracta del llegat d'aquells emprenedors que van marxar a fer les amèriques i que, en tornar enriquets, van invertir part de la seva fortuna en la transformació de la ciutat. A càrrec d'**Aymara Arreaza** i **Lorena Bou**. **25/4/2020**. 8,50 € (Amics: 6 €). En castellà. Iníci: pla de Palau, 18, davant la Facultat de Nàutica

La Barcelona dels López, els Güell i Gaudí

Itinerari d'autor a càrrec de **Xavier González**. Un recorregut per Ciutat Vella per contemplar l'empremta que hi van deixar els López i els Güell, emparentats a partir del matrimoni d'Isabel López i Bru amb l'industrial Eusebi Güell i Bacigalupi, l'amic i client de confiança de Gaudí. **31/5/2020**. Iníci: pl. Antonio López. 2 €. Amb reserva prèvia. Amb la col·laboració de B.S.M.

«Una, grande y libre» Escenaris de la dictadura franquista a Ciutat Vella

Itinerari d'autor a càrrec de **Josep Grau**. **5/4/2020**. Iníci: pl. Catalunya (centre plaça). 7,5 € (Amics: 5 €)

Sis-cents anys de correu a la ciutat de Barcelona. De l'edat mitjana al segle XXI

L'**itinerari** mostra les singularitats del correu a la ciutat de Barcelona. A càrrec d'**Antonio Aguilar**. **14/3/2020**. Gratuït. Amb motiu del Dia Mundial del Correu. Iníci: pl. Urquinaona, davant el Teatre Borràs. Final: edifici de Correus, pl. Antonio López

Raó, passió i negoci en la construcció de l'Eixample

Itinerari. Un recorregut pels acords i desacords entre el pla Cerdà, les propostes arquitectòniques del modernisme i el noucentisme i la promoció immobiliària, des del final del segle XIX fins a mitjan segle XX. **17/5/2020**. 8,50 € (Amics: 6 €). Iníci: torre de les Aigües, Roger de Llúria, 56

Tothom al carrer! La lluita per les llibertats a la Barcelona de la Transició (1976-1979)

Itinerari d'autor a càrrec de **Josep Grau**. **24/5/2020**. Iníci: Gran Via - pg. de Gràcia, davant del cinema Comedia. 7,5 € (Amics: 5 €)

La Sala Aixelà (1959-1975) i la reconstrucció de la modernitat interrompuda per la dictadura franquista

Visita comentada a l'exposició de La Virreina Centre de la Imatge. Gratuït

La batalla de Barcelona (19-20 de juliol de 1936), el inici de una revolució

Itinerari a càrrec de **David Burruezo** (en castellà). Iníci: porta principal de la Universitat de Barcelona, Gran Via, 585. Final: monument a Colom. **9/2/2020**. 8 € (Amics: 6 €).

Josep Pla a Barcelona

Itinerari a càrrec de **Maria Nunes**. La ruta vol mostrar la trajectòria de Josep Pla a Barcelona durant l'època d'estudiant i en els inicis de la seva carrera periodística i d'escriptor. **8/3/2020**. 8 € (Amics: 5,50 €). Iníci: c. Mallorca, 244.

